

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA

(APPELAFDELING)

In die saak tussen:

PIET DIAMOND

Appellant

en

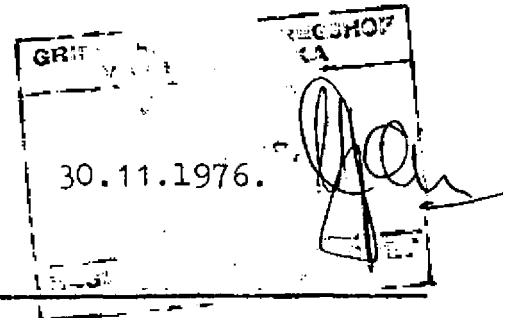
DIE STAAT

Respondent

CORAM: RUMPF, HR., JANSEN, AR. et GALGUT, Wnd. AR.

VERHOOR: 25.11.1976.

REDES VIR UITSpraak INGEHANDIG:

R E D E S V I R U I T S P R A A K

RUMPF, HR. :

In hierdie saak is die appellant in die Noord-Kaapse Afdeling skuldig bevind aan roof met verswarende omstandighede, soos omskrywe in artikel 1 van Wet 56 van 1955. Hy is veroordeel tot 15 jaar gevangenisstraf. Met verlof van hierdie hof het hy teen sy vonnis geappelleer. Na aanhoor van die betoë deur die advokate, het die hof die

vonnis/.....

vonnis tersyde gestel en vervang deur 'n vonnis van tien jaar gevangenisstraf en aangekondig dat skriftelike redes later aan die griffier oorhandig sou word. Wat hier volg is die redes. In Desember 1966 is 'n sestigjarige vrou wat alleen gewoon het in haar huis in Petrusville dood aangetref. Haar lyk was reeds in 'n onaangename staat van ontbinding en aangesien sy 'n hartlyer was, is sy sonder outopsie begrawe. Almal het in die waan verkeer dat sy weens hartversaking dood is. In 1975, meer as ^{nege}~~tien~~ jaar later, het appellant twee bekentenisse afgelê waarin hy erken het dat hy die oorledene se huis binnegegaan het met die doel om geld te kry. Hy het die oorledene gewurg sodat sy bewusteloos neergeval het. Daarna het hy 'n hoeveelheid note in 'n laai gekry. Die oorledene het intussen bygekom en appellant het haar weer verwurg. Sy woorde in sy tweede bekentenis lui soos volg: „Toe ek weer by die sitkamer se deur kom het ek gesien dat die ou Missus weer besig is om op te staan. Ek het haar toe weer aan die keel gegryp en begin wurg. Toe sy/.....

sy stil word het ek opgestaan en geloop. Toe die ounooi stil lê was sy nog nie dood nie, want ek het gesien dat sy nog asem haal. Toe ek uitgaan het ek die deur agter my toegetrek. Die ounooi het toe so 'n paar tree van die deur in die sitkamer op die vloer gelê. Sy het regoor die voordeur gelê". Persone wat teenwoordig was toe die lyk van oorledene gevind is, het gesê dat oorledene gelê het met haar kop teen die „sitkamerdeur" en dat die „buitedeur" van binne met 'n sluitel gesluit was. Dit wil dus voorkom, volgens hierdie getuienis, dat oorledene wel nog kon gelewe het toe appellant die huis verlaat het. Sy kon bygekom het en na die „sitkamerdeur" gekruip of gestrompel het en daar gesterf het. Daar is ander getuies, twee vroue, wat beweer het dat appellant die episode aan hulle genoem het. Els Michael, met wie appellant later 'n verhouding gehad het, het verklaar dat appellant in 1975 vertel het hoe hy die oorledene aangerand het. Volgens haar het appellant die oorledene twee keer gewurg maar sy sê ook die volgende:

„Het/....

„Het hy gesê hoeveel het hy haar gewurg? ---
Twee keer.

Maar hierdie tweede keer? Het hy gesê of sy
gelewe het en of sy dood was? --- Nee, sy het
nog gelewe.

Na die tweede keer? --- Ja."

'n Hanna van Wyk was teenwoordig toe appellant
hierdie dinge gesê het en het verklaar dat appellant sou
gesê het dat hy oorledene vir die tweede keer gegryp het
„en seker gemaak het dat sy dood is".

Volgens die getuienis as geheel skyn daar wel
'n redelike moontlikheid te bestaan dat appellant uit die huis
van die oorledene gegaan terwyl hy geweet het dat sy nog
gelewe het en dat hy miskien nie aan moord kon skuldig bevind
gewees het nie. Dit is egter heel waarskynlik dat die oor-
ledene se dood ingetree het as gevolg van die aanranding op
haar, en die manier van aanranding, in die besondere omstan-
dighede, is 'n verswarende faktor.

Wat hierdie hof beweeg het om te bevind dat die
vonnis te swaar is, moet gesoek word in twee feite. Die
eerste is dat die appellant ongeveer een-en-twintig jaar

oud was toe hy die daad gepleeg het en ~~teen~~^{nege} jaar daarna,

toe hy dertig jaar oud was, verhoor en skuldig bevind is.

Dit is 'n lang tyd, en dat sy gewete hom gedurende dié tyd nie met rus gelaat het nie blyk uit getuienis wat namens die staat afgelê is, en wat aandui dat hy o.a. openlik in 'n kerk gebieg het dat hy 'n „moordenaar" is. Die tweede feit is dat die staat geen getuienis hoegenaamd teen appellant gehad het nie en dat totdat hy in 1975 met die getuies Els en Hanna gepraat het, en daarna self sy bekentenisse afgelê het, daar nooit 'n saak teen hom ingestel sou gewees het nie. Hierdie belangrike feite het die verhoorregter, volgens wat by oplegging van vonnis gesê is, nie oorweeg nie. Wel is oorweeg dat appellant 21 jaar oud en dus baie jong was, toe die daad gepleeg is, en dat hy in sy tweede bekentenis sou gesê het dat hy, voor die daad gepleeg is, twee bottels wyn gedrink het. Die verhoorregter het tereg verwys na sekere vorige veroordelings wat appellant gehad het vóór dat die onderhawige daad gepleeg is, en, alles inaggenome, verdien appellant 'n swaar straf.

Nietemin/.....

Nietemin is die twee feite waarna hierbo verwys is van so 'n aard dat daar 'n tempering van die swaar straf behoort plaas te vind. Omdat die verhoorregter die genoemde feite nie in aanmerking geneem het nie terwyl ons mening is dat hy dit wel moes gedoen het, was daar 'n mistasting, en staan dit hierdie hof vry om 'n gepaste vonnis op te lê. Ons meen dat 'n gepaste vonnis tien jaar gevangenisstraf sal wees.

JANSEN, AR.

HOOFREGTER.

GALGUT, Wnd. AR.